

REFERAT

Fra:	Lise Spikkeland, KS	Dato:	12.04.2019
Til:	Kommunesektorens etikkutvalg	Dokument nr.:	19/00099-8
Kopi til:			

Referat møte i Kommunesektorens etikkutvalg 4. april 2019

Tid: 4. april 2019

Sted: Møtesenteret i Kommunens hus, Oslo

Tilstede

Tora Aasland
Inge Ryan
Cicel Arrestad
Camilla Dunsæd
Mah-Ruk Ali
Casper Lehland
Lene Conradi
Paul Leer-Salvesen
Tor Dølvik (fra kl 12)

Tomas Norvoll hadde forfall

Fra KS administrasjonen

Lise Spikkeland
Lasse Hansen, fram til kl. 12
Frode Lindtvedt fram til kl. 12

Møtet startet med kort presentasjon fra hver og en av utvalgets medlemmer

Velkommen til et viktig arbeid

Lasse Hansen, administrerende direktør i KS ønsket etikkutvalget velkommen.

1/19 Presentasjon av medlemmene og forventninger til arbeidet

Tora innledet om rammer for arbeidet, og gikk i korte trekk gjennom arbeidsform og viktige saker og tema det forrige utvalget har løftet fram. Runde rundt bordet hvor hver og en kom med kommentarer og innspill.

Noen momenter fra diskusjonen:

Positivt med et utvalg som er sammensatt og med forskjellig. Vi kan gjerne jobbe mer med kontroversielle spørsmål enn vi har gjort hittil, gå nærmere ned i det vanskelige. I forrige utvalg har alle uttalelser fra utvalget vært enstemmige, men vi kunne noen ganger diskutert enda mer. Viktig å finne gode tema, også de som er vanskelige. Mener etikkutvalget har bidratt til å øke bevissthet, bl.a. om roller. Bør framover tenke på hvordan utvalget kan bidra til at folkevalgte og ansatte i kommunene forstår hvor viktig rolle har for å bygge tillit til demokratiet. At kommunen har orden i sysakene er viktig for næringslivet.

Tillit til mediene er sviktende, alt skjer veldig raskt og det er krevende også for mediene. Paradoks at folk ikke har tillit til sosiale medier samtidig som det oppsøker disse for å finne ut hva som skjer. Hvordan kan vi bringe inn det at vi ikke lenger eksponeres for meninger vi ikke er enige i? Vi må leve opp til formålsbestemmelsen i kommuneloven om høy etisk standard. Alle vil noe godt, men mange er ikke kjent med de helt grunnleggende ting. Informasjonsarbeid blir viktig. Må få fram samfunnsansvaret og de gode historiene fra de vanskelige sakene. Hvordan hjelpe hele spekteret av kommuner, både det store og de minste, som er i veldig ulik ressursituasjon. Må ikke gi råd som er umulig å forholde seg til. Vi må bistå kommunene i å jobbe med etikk!

2/19 Utfordringsbilde etikk og korrupsjon, og KS samlede etikkarbeid

Lise innledet om en undersøkelse KS har fått gjennomført blant ledere i kommuner og kommunale selskap i 2017. Undersøkelsen tegner et bilde av deres egne erfaringer med press og hva de kjenner til at andre er utsatt for. Videre viser undersøkelsen risikoområder og hvem i kommunene som oppfattes å være mest utsatt. Til sist sier undersøkelsen kommunenes arbeid med etikk og antikorrupsjon. Presentasjonen sendes til utvalget.

KS er sekretariat for etikkutvalget, ansvaret ligger i Avd. for Lokaldemokrati. Det vil ved behov trekkes veksler på de ulike arbeidsområder i KS.

3/19 Etikkutvalgets arbeid med utgangspunkt mandatet – hva betyr dette for oss?

Tora innledet om føringer framover, og noe om hva forrige utvalg har vært opptatt av. Hva er det som gjør at folk blir korruperte, personer som egentlig er «ordentlige» og som man hadde tillit til? Viktig å få fram hva etikk er og se etikkens rolle i det å skape vi tillit og å unngå at tilliten brytes ned. Tora gjorde oppmerksom på områder hvor nyoppnevnt utvalg styrkes, nemlig forhold knyttet til mediene og det å tilstrebe at utvalgets råd og anbefalinger er mer synlig for kommunene. Påfølgende diskusjon rundt bordet.

Noen momenter fra diskusjonen:

I et levende lokaldemokrati skal politikere ha mulighet til å være i dialog med ulike aktører, grensdragning kan av og til være vanskelige, for eksempel om man ønsker å etablere en bowlinghall og er avhengig av «å snakke med noen for å få det til». Utfordringer rundt ansattes bruk av sosiale medier – og spørsmål rundt lojalitet og forholdet til arbeidsgiver. Hva med tillitsvalgtes rolle - for eksempel i varslersaker hvor noen opplever tillitsvalgte i tospann med ledelsen som gjøre det enda vanskeligere for varslere. Kan etikkutvalget ev invitere noen inn for å belyse dette?

Når det gjelder tema mistillit til elitene kan det også framkomme påstander om at korrupsjon er omfattende. Dette må møtes med fakta, viktig å få fram hva vet vi om omfang. Hva er det etikkutvalget ønsker med å være synlige, hvorfor synlige? Falske nyheter er reell trussel fordi det reelt brukes, og er noe kommunene må forholde seg til. Ny kommunelov har satt tydeligere skille mellom politikk og administrasjon, viktig å samtidig ha med at forholdet mellom disse er svært viktig – altså refleksjonen over roller. Vedr. lobbyvirksomhet og påvirkning – viktig å få fram «skjult» påvirkning, for eksempel rettet mot rådmenn og saksbehandlere som ofte ikke har åpne kalendere slik ordfører ofte har. Vi må bruke og synliggjøre mye av materiellet KS og etikkutvalget allerede har – undersøkelse om etikk, råd for etikkarbeid, veileder om ytringsfrihet og varsling mv. Også Difi sine innbyggerundersøkelser favner temaet korrupsjon sett fra innbyggernes side. Å delta i diskusjoner er en måte å gjøre etikkutvalget mer synlig på.

Etikkutvalget ønsker å invitere Kommunal Rapport til siste møte i 2019 og høre deres tanker om etikkutvalgets arbeid, og også flette inn temaer som falske nyheter, sosiale medier, samt politikernes og administrasjonens rolle når det gjelder press og lobbyvirksomhet. Kontrollutvalgene er viktige aktører, bør ha fakta om hvordan de har satt dette på agendaen, særlig relevant når det fra høsten av er en ny valgperiode. Kunne også vært nyttig å høre med om kommuners erfaringer med varslingssekretariat, og hvordan det fungerer i praksis.

4/19 Innspill til tema og saker vil utvalget vil sette på dagsorden fremover

Se momenter fra diskusjonen under sak 4.

5/19 Møteplan 2019 -2020

Følgende datoer ble fastsatt:

- 10. oktober 2019 kl. 10 i Kristiansand – møte med kommunene i Agder
- 5. desember 2019 kl 10 – 14 i Oslo
- 6. februar 2020 kl. 10 – 14 i Oslo
- 16. april 2020 i Trøndelag (Værnes?)
- 17. september 2020 i Drammen – møte med kommunene i Viken
- 19. november 2020 kl. 10 – 14 i Oslo

6/19 Eventuelt

Lise orienterte om praktiske forhold:

- Alle tilbys abonnement Kommunal Rapport, digital eller papiravis. Gi beskjed hva dere ønsker
- Eget skjema for reiseregning sendes. Godtgjøring utbetales samlet ved slutten av året

Møtet ble avsluttet kl. 14